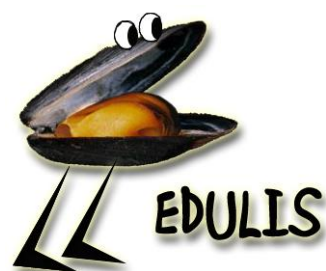

GUIA D'ACTIVITATS EDULIS

Ed. Infantil i Primària

Activitats d'educació mediambiental

www.edulis.cat

edulis@edulis.cat

Associació EDULIS

per a la divulgació i l'estudi de la ciència i el medi ambient

Director d'activitats: Rubén Hernández

Coordinació Pedagògica: Amaya Sojo

Centre Cívic Molí de Vent, Despatx 1

C/ de l'Aigua 203-205

08800, Vilanova i la Geltrú

Telèfons de contacte: 630 67 88 85 - 620 88 27 71

Pàgina web: <http://www.edulis.cat>

Correu electrònic: edulis@edulis.cat

Índex

Presentació	Pàg. 2
Serveis Educatius:	
Ed. infantil	Pàg. 4
Tallers	Pàg. 4
○ Tallers amb animals vius	Pàg. 4
○ Tallers mediambientals	Pàg. 5
Excursions	Pàg. 9
○ Itineraris per espais naturals	Pàg. 9
○ Castanyades i itineraris de Tardor	Pàg. 13
Educació Primària	Pàg. 14
Tallers	Pàg. 13
○ Tallers amb animals vius	Pàg. 13
○ Tallers mediambientals	Pàg. 16
○ Tallers de temporada	Pàg. 28
Excursions	Pàg. 30
○ Itineraris per espais naturals	Pàg. 30
○ Gimcanes de natura	Pàg. 38
○ Rutes d'història	Pàg. 39
○ Castanyades i itineraris de Tardor	Pàg. 40
Centre d'Estudis del Mar de Sitges	Pàg. 41

EDULIS, Activitats d'educació mediambiental

EDULIS és una associació sense afany de lucre inscrita amb el núm. 36.228 del Registre de Barcelona de la direcció General de Dret i Entitats jurídiques, dedicada a l'educació ambiental, que neix amb l'objectiu de fomentar el coneixement del medi ambient i la natura, fent especial èmfasi en promoure valors actitudinals de respecte envers el mon que ens rodeja.

Formada per un equip multidisciplinari que inclou biòlegs, biòlegs marins, ambientòlegs, pedagogs i fins i tot historiadors, el nostre objectiu principal és fomentar el coneixement i el respecte envers la natura dins del marc d'una educació integral i participativa on els alumnes assoleixin uns coneixements teòrics, a l'hora que desenvolupen uns hàbits de respecte i sostenibilitat amb el medi natural que els envolta.

Des de l'Associació Edulis creiem en l'educació com a eina imprescindible per fer front a la problemàtica de la progressiva desaparició dels ecosistemes així com dels éssers vius que n'habiten, volent fer partícips els alumnes d'aquesta problemàtica i de les possibles solucions existents.

Les nostres inquietuds ens porten a plantejar una educació ambiental molt pràctica on l'alumne adquireix uns coneixements teòrics a l'hora que interacciona amb el seu entorn, desenvolupant uns hàbits de respecte envers aquest i prenent consciència del paper que pot jugar en la seva conservació, essent els nostres principals objectius dins d'aquest marc el següents:

- 1- Fomentar el coneixement del medi ambient i dels diferents ecosistemes existents, tan terrestres com marins, principalment dins del marc de Catalunya.
- 2- Sensibilitzar l'alumnat en el respecte pel medi ambient i l'adopció d'hàbits saludables i sostenibles respecte la natura.

3- Involucrar els alumnes en la problemàtica actual del medi natural, fent que prenguin consciència de quines son les causes i instant-los a formar part de les solucions.

4- Fomentar la conservació dels nostres espais naturals, tan marins com terrestres.

5- Conscienciar sobre la importància del medi natural com a font de riquesa cultural.

Per portar a terme aquests objectius plantegem un ampli ventall d'activitats de temàtica mediambiental, estructurades en tallers a l'aula i itineraris de natura, entre els quals els centres docents, associacions, altres entitats i públic en general poden escollir segons els seus interessos. Les nostres activitats estan dividides en diferents temàtiques, des del coneixement del medi marí fins a l'estudi dels diferents ecosistemes terrestres, sense deixar de banda altres temes com la sostenibilitat, l'alimentació, el civisme o les alternatives energètiques.

Les activitats que la nostre associació realitza són les següents:

- Tallers al Centre d'Estudis del Mar de Sitges
- Tallers al Museu del Mar de Vilanova i la Geltrú
- Tallers a l'aula de l'escola amb animals vius
- Tallers a l'aula de temàtiques mediambientals
- Excursions d'un dia als Parcs Naturals de Catalunya
- Colònies i Crèdits de Síntesi
- Castanyades i itineraris de Tardor
- Itineraris d'història
- Fires de temàtica mediambiental
- Estudis biològics i mediambientals

SERVEIS EDUCATIUS: EDUCACIÓ INFANTIL

1. Tallers escolars

Aquests tallers es realitzen a l'aula de l'escola i la durada és d'una hora. Abans de realitzar les activitats rebreu al centre un dossier digital amb tota la informació de l'activitat, propostes per poder preparar el taller i idees i materials per reforçar els aprenentatges posteriorment. Tots els tallers són interactius i contenen una part molt important de pràctica vivencial, per aquest motiu el/la monitor/a portarà el material necessari per a realitzar-los. Els tallers els realitzaran un monitor/a especialitzat/da per a cada 20/25 alumnes.

A/ Tallers amb animals vius:

Volem fomentar el respecte pels animals i donar a conèixer el món animal, així com aprendre com aconseguir la conservació d'aquestes espècies.

1. Taller Petits animalons
2. Taller Animals de sang freda: Amfibis i rèptils

1. Taller Petits animalons.

Els alumnes podran observar i tocar diferents animals vius, com pollets, aneguets, tórtres, perdius, xinxilles, conills d'Índies, ratolins, eriçons, conills, gats, tortugues, gripaus, granotes, dragonets, etc.

Descobriran noves sensacions, se'ls explicaran les característiques principals de cada un i aprendran a respectar-los. D'aquesta forma els i les alumnes se n'adonaran que un animal no és un ninot de peluix i que adoptar un animaló és una gran responsabilitat.

2. Taller Animals de sang freda: Amfibis i rèptils

Veurem què mengen, on viuen, les seves característiques i necessitats. Els/les alumnes que ho desitgin podran tocar els animals i agafar-los. Podran observar amfibis i rèptils com gripaus, granotes, tortugues, serps pitons, iguanes, llangardaixos, gec, etc.

B/ Tallers mediambientals:

1. Taller L'aigua, un tresor
2. Taller Tot sona
3. Taller Pintura ecològica
4. Taller Ningú és perfecte
5. Taller Els 5 sentits
6. Taller Natura en colors **(NOU)**
7. Taller Cada Brossa al seu color **(NOU)**

1. Taller L'aigua, un tresor

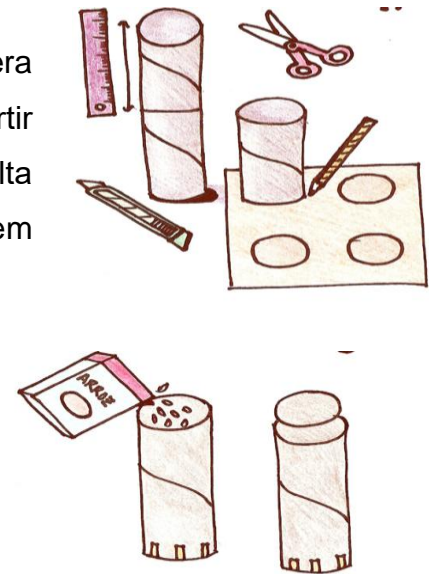

Descobrirem el cicle de l'aigua viatjant amb una gota d'aigua gràcies a un conte "El viatge de la Marina" que ens explicarà la mateixa gota que ens ha vingut a visitar (La titella Marina). Ens introduïrem en el cicle de l'aigua i

veurem com utilitzem i malbaratem l'aigua del nostre planeta, un bé escàs i imprescindible per a la vida. Per finalitzar, cada alumne realitzarà una titella de dit representant la seva gota d'aigua o entre tota la classe realitzarem un mural on representarem el cicle de l'aigua utilitzant materials amb diferents textures.

2. Taller Tot sona

El taller de sons es divideix en tres parts: Una primera part on aprenem i cantem la cançó "Tot sona", a partir d'aquesta cançó ens adonem que tot el que ens envolta te un so i per això, si hi parem atenció ho podem diferenciar. El/la monitor/a posarà una sèrie de sons i els alumnes hauran de descobrir de què es tracta. A la segona part, crearem unes maraques que decorarem al nostre gust. Per últim ballarem al ritme de diferents estils musicals tot verbalitzant les sensacions que tenim i utilitzant la nostra maraca.

3. Taller Pintura ecològica

L'ECOLOGIA ENS ENSENYA TAMBÉ...

...A RESPECTAR ELS COMPANYS
I TOTS ELS ÉSSERS VIUS;
PERÒ, TAMBÉ L' AIRE, L' AIGUA
I ELS BOSCOS, PERQUÈ TOTS
NECESSITEM VIURE
EN UN AMBIENT "NET"

Mitjançant el conte del llop vermell, els alumnes aprendran què és l'ecologia i què hem de fer per tenir un comportament ecològic al bosc, al mar, a la ciutat, al parc, a casa, a l'escola, etc. A la segona part del taller, els alumnes experimentaran el plaer de pintar amb elements naturals: Pintar amb sorra, amb farina, amb sabó i guixos, amb fulles, amb fruites...etc. També se n'adonaran de les textures i colors que ofereix aquest tipus de pintura, així com les possibilitats artístiques de la naturalesa. Amb aquest taller, a més de crear mitjançant productes quotidians, s'afavorirà la consciència ecològica donat que podran gaudir i aprendre sense fer mal al medi ambient.

4. Taller Ningú és perfecte

Ningú no és perfecte és un taller pensat per aprendre a acceptar-nos tal i com som, per respectar les diferències i per mirar als altres amb uns altres ulls.

...QUAN ET MIRIS AL MIRALL.
FIXA'T EN LES TEVES QUALITATS
I NO TANT EN ELS DEFECTES.
SI VOLS AGRADAR ALS ALTRES..
HAS DE COMENÇAR
PER AGRADAR-TE A TU MATEIX !

La majoria de defectes que trobem

en un mateix o en els altres, en realitat són diferències que ens fan especials, per això ser alt, baix, grassonet, esquerrà, si et costa pronunciar alguna lletra, si tens el nas o les orelles grans, si no distingeixes bé els colors, o portes ulleres... quan et miris al mirall fixa't en les teves qualitats i no tant en els teus defectes... has de començar per agradar-te tu mateix si vols també agradar als altres.

Mitjançant el conte "ningú no es perfecte" els alumnes aprendran que la bellesa és relativa i que tots i totes som especials i diferents.

A continuació observarem com molts pintors famosos s'han autoretratat (Picasso, Van Gogh...) i realitzarem un autoretrat amb la tècnica que més ens agradi i posteriorment el comentarem en veu alta i el penjarem a la classe.

5. Taller Els 5 sentits

Mitjançant un PowerPoint coneixerem els cinc sentits, en especial el sentit de la vista. Ens adonarem de la importància d'aquest sentit, perquè a partir d'aquest moment deixarem de tenir-lo per potenciar els altres sentits. Amb els ulls tapats experimentarem el gust, el tacte, l'olfacte i l'oïda. Els alumnes se n'adonaran de les possibilitats dels sentits i gaudiran de noves sensacions.

6. Taller Natura en colors (NOU)

T'has preguntat mai perquè les flors tenen colors? O perquè les roses punxen? En aquest taller els/les alumnes descobriran, a través d'un conte, el món de les plantes i aprendran que a la natura res no és casual, veuran com són les plantes, com es defensen i com s'adapten al medi on viuen, tot aprenent a veure el món de les plantes amb uns altres ulls. Finalment cada alumne construirà, amb materials d'ús quotidià reciclats com papers, cartons o roba, la seva pròpia planta sostenible per emportar-se a casa. Aquest és un taller pensat per a ser un primer apropament dels alumnes al món vegetal d'una manera divertida i que desperti la seva curiositat envers el món que els rodeja.

7. Taller Cada Brossa al seu color (NOU)

Taller en el qual els més menuts aprendran a separar els diferents residus domèstics, a quin contenidor va cada deixalla i la importància que té per a la natura la llei de les 3R, tot d'una manera divertida i pràctica. A través d'un conte i un joc aprendran a diferenciar els diferents residus i els contenidors on van, i finalment faran una manualitat per emportar-se a casa tot utilitzant productes d'ús quotidià que poden tenir a casa, com pot ser un porta retrats.

2. Excursions

A) Itineraris per espais naturals:

Fem un recorregut pels diferents espais naturals de Catalunya. En cada un d'ells estudiem les seves característiques pròpies i coneixem la seva fauna i la seva flora, el respecte pel medi ambient, la problemàtica ambiental i la conservació de les espècies. Cada itinerari és conduït per

un/a educador/a ambiental especialitzat/da. Abans de realitzar les activitats rebreu al centre un dossier amb informació de l'activitat, propostes per poder preparar-la i idees per treballar posteriorment. Hi haurà un/a monitor/a ambiental per cada 20/25 alumnes.

Els nostres Parcs i Espais Naturals:

1. **Espais Naturals del Delta de Llobregat.**
2. **Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.**
3. **La Pleta: descobrint el Parc Natural del Garraf.**
4. **Parc Natural del Montseny.**
5. **Parc del Foix**

Altres paratges:

6. **Estanys de Sils.**
7. **La vida al Mar.**
8. **El Port i la llotja del peix.**

1. Espais Naturals del Delta del Llobregat.

Fem un itinerari guiat per un/a educador/a ambiental i coneixedor de la zona. Identifiquem les plantes segons les formes, les olors i el gust. Observem i escoltem els animals característics de la zona. Dintre de la reserva observem les aus aquàtiques en el seu medi natural.

2. Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

Itinerari on observem en els diferents aguaites, les aus aquàtiques en llibertat. En els tancats veiem la llúdriga, les daines, les cigonyes, les vaques marineres i els ases. Gaudim de la diversitat de flora del parc natural.

3. La Pleta: descobrint el Parc Natural del Garraf.

Veiem la típica vegetació del Massís del Garraf i coneixem els orígens del Parc Natural del Garraf, així com la seva flora i fauna, i les característiques que presenten. Expliquem que és una reforestació, la importància que tenen en els Parcs Naturals, les conseqüències dels incendis i com prevenir-los.

4. Parc Natural del Montseny.

Veiem l'audiovisual sensitiu i visitem la fageda i la castanyeda, típics del bosc centre europeu. Tot seguit anirem al pantà de Sta. Fe, per observar l'ecosistema aquàtic.

5. Parc del Foix.

Realitzem un itinerari pel Parc del Foix sortint des del poble de Castellet per tal de descobrir la diversitat faunística i vegetal de l'únic espai humit del Garraf. Podrem

veure la gran varietat d'aus aquàtiques que hi viuen així com contemplar la gran varietat de plantes que la presència d'aigua afavoreix, mentre anem buscant els rastres que els diferents animals van deixant al seu pas.

6. Estanys de Sils.

Ens aturem als diferents observatoris, per identificar els ocells aquàtics i estudiar el conjunt de la fauna i la flora. Visitem el museu de l'estany per conèixer la història, passat, present i futur, d'aquest espai natural.

7. La vida al mar.

Estudiarem la biodiversitat marina del litoral, tot recollint restes d'animal i plantes marines de la platja. Veurem la problemàtica ambiental del nostre mar i que podem fer per resoldre- ho. L'activitat es podrà fer a Sitges, Vilanova i la Geltrú, Cubelles, Blanes i l'Escala. Es pot complementar amb la sortida "La llotja del peix".

8. El Port i la llotja del peix.

Veurem el funcionament intern de la venda de peix a les llotges de les nostres costes. Estudiarem els tipus d'arts i ormeigs que s'utilitzen a la Mediterrània i l'impacte que tenen sobre el litoral català. L'activitat es podrà fer a Vilanova i la Geltrú, Blanes i l'Escala. Es pot complementar amb la sortida "La vida al mar".

B) Castanyades i Itineraris de Tardor:

Celebrem la Castanyada als boscos de Catalunya. Gaudim d'un itinerari de natura on trobem a la Maria Castanyera. Ella ens explicarà el seu conte i ens cantarà. També podrem recollir castanyes directament del bosc. Després de dinar, es repartiran castanyes torrades i begudes per tothom.

Podreu escollir el Parc Natural que més us agradi o el que tingueu més a prop, gaudint de la natura. També ho podeu fer als parcs urbans del vostre poble o ciutat.

Celebrant la Castanyada tindreu:

- Un/a monitor/a per cada 20/25 alumnes
- Recorregut guiat pel bosc a la tardor
- Conte de "Maria la Castanyera"
- Visita de la Maria la Castanyera
- Castanyes acabades de torrar i begudes per a tots.

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

1. Tallers escolars

Aquests tallers es realitzen a l'aula de l'escola i la durada és d'una hora i mitja. Abans de realitzar les activitats rebreu al centre un dossier digital amb tota la informació de l'activitat, propostes per poder preparar el taller i idees i materials per reforçar els aprenentatges posteriorment. Tots els tallers són interactius i contenen una part molt important de pràctica vivencial, per aquest motiu el/la monitor/a portarà el material necessari per a realitzar-los. Els tallers els realitzaran monitors/es especialitzats/des per a cada 20/25 alumnes.

A/ Tallers amb animals vius:

Volem fomentar el respecte pels animals i donar a conèixer el món animal, així com aprendre com aconseguir la conservació d'aquestes espècies.

1. Taller Petits animals
2. Taller Animals de sang freda: Amfibis i rèptils
3. Taller Regne animal: Invertebrats; aranyes i escorpins
4. Taller Regne animal: Invertebrats Marins
5. Taller Diversitat d'animals

1. Taller Petits animalons.

Cicle Inicial i Cicle Mitjà de Primària

Els alumnes podran observar i tocar diferents animals vius, com pollets, aneguets, tórtres, perdius, xinxilles, conills d'Índies, ratolins, gerbos, conills, gats, tortugues, gripaus, granotes, dragons, etc. Descobriran noves sensacions, se'ls explicaran les característiques principals de cada un i aprendran a respectar-los.

2. Taller Animals de sang freda: Amfibis i rèptils

Cicle Inicial, Cicle Mitjà i Superior de Primària

Veurem què mengen, on viuen, les seves característiques i necessitats. Els/les alumnes que ho desitgin podran tocar els animals i agafar-los. Podran observar amfibis i rèptils com gripaus, granotes, tortugues, serps pitons, iguanes, llangardaixos, geccs, etc.

3. Taller Regne animal: Invertebrats; aranyes i escorpins

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Veurem i tocarem animals, descobrirem noves sensacions inesperades. Podrem experimentar possibilitats amb insectes pal, paneroles, milpeus gegants, cargols gegants, aranyes (taràntules), escorpins, crancs de riu, crancs de mar, etc. Els/les alumnes descobreixen els invertebrats, les seves característiques, tipus de vida, alimentació, etc.

4. Taller Regne animal: Invertebrats Marins

Cicle Mitjà i Superior de Primària

En aquest taller es mostraran diferents invertebrats marins vius i algunes restes explicant les característiques principals. Els alumnes podran agafar i tocar aquests animals per tal de motivar-ne l'observació i l'interès així com el respecte envers els éssers vius que habiten als mars i oceans del planeta.

5. Taller Diversitat d'animals

Cicle Mitjà i Superior de Primària

En aquest taller es pot realitzar una petita tria dels animals que disposem. Els/les nostres pedagogs/es us poden orientar en la tria, depenent de l'edat dels alumnes i les vostres necessitats.

B/ Tallers mediambientals i de ciències:

- 1. Taller L'aigua un tresor**
- 2. Taller Tot sona**
- 3. Taller Pintura ecològica**
- 4. Taller Ningú es perfecte**
- 5. Taller Els cinc sentits**
- 6. Taller Natura en colors**
- 7. Taller Cada brossa al seu color**
- 8. Taller Aprenem a seleccionar els residus**
- 9. Taller El Planeta canvia, arriba el canvi climàtic**
- 10. Taller L'aigua dels nostres continents**
- 11. Taller Pensem en el medi ambient; estalviem energia**

12. Taller Els Peixos no neden en petroli
13. Taller Impactes de la pesca al Mediterrani
14. Taller Reciclatge de paper
15. Taller El soroll ens afecta la salut
16. Taller Cuidem el planeta, fem-l'ho sostenible
17. Taller L'aigua de la nostra ciutat
18. Taller El joc del civisme
19. Taller ZUM ZUM Vespes! **(NOU)**
20. Taller L'alternativa energètica, forn solar
21. Taller El consum descontrolat
22. Taller Quin dia farà demà?
23. Taller C.S.I. Natura

1. Taller L'aigua, un tresor

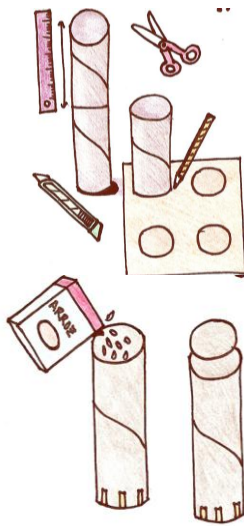
Cicle Inicial de Primària

Descobrirem el cicle de l'aigua viatjant amb una gota d'aigua gràcies a un conte "El viatge de la Marina" que ens explicarà la mateixa gota que ens ha vingut a visitar (La titella Marina). Ens introduïrem en el cicle de l'aigua i veurem com utilitzem i malbaratem l'aigua del nostre planeta, un bé escàs i imprescindible per a la vida. Per finalitzar, cada alumne realitzarà una titella de dit representant la seva gota d'aigua o entre tota la classe realitzarem un mural on representarem el cicle de l'aigua utilitzant materials amb diferents textures.

2. Taller Tot sona

Cicle Inicial de Primària

El taller de sons es divideix en tres parts: Una primera part on aprenem i cantem la cançó “Tot sona”, a partir d’aquesta cançó ens adonem que tot el que ens envolta te un so i per això, si hi parem atenció ho podem diferenciar. El/la monitor/a posarà una sèrie de sons i els alumnes hauran de descobrir de què es tracta.

A la segona part, crearem unes maraques que decorarem al nostre gust. Per últim ballarem al ritme de diferents estils musicals tot verbalitzant les sensacions que tenim i utilitzant la nostra maraca.

3. Taller Pintura ecològica

Cicle Inicial de Primària

Mitjançant el conte del llop vermell, els alumnes aprendran què és l’ecologia i què hem de fer per tenir un comportament ecològic al bosc, al mar, a la ciutat, al parc, a casa, a l’escola, etc.

A la segona part del taller, els alumnes experimentaran el plaer de pintar amb elements naturals: Pintar amb sorra, amb farina, amb sabó i guixos, amb fulles, amb fruites...etc. També se n’adonaran de les textures i colors que ofereix aquest tipus de pintura, així com les possibilitats artístiques de la naturalesa.

Amb aquest taller, a més de crear mitjançant productes quotidians, s’afavorirà la consciència ecològica donat que podran gaudir i aprendre sense fer mal al medi ambient.

QUAN VAGIS AL MAR...

QUAN LLOP VERMELL VA AL MAR ES RELAXA, DESCANSA, PREN EL SOL... EN DEFINITIVA, S’HI TROBA LA MAR DE BÉ. LLÀSTIMA QUE EL MAR NO PUGUI DIR EL MATEIX, PERQUÈ...

4. Taller Ningú és perfecte

Cicle Inicial i Mitjà de Primària

Ningú no és perfecte és un taller pensat per aprendre a acceptar-nos tal i com som, per respectar les diferències entre les persones i per mirar als altres amb uns altres ulls. A través de la visualització d'un PowerPoint els alumnes coneixen les diferents persones que habiten al planeta i aprenen que tots som únics i

especials, que hem d'acceptar els altres i a nosaltres mateixos amb les nostres particularitats, tot aprenent la importància del respecte dins la convivència. Finalment es realitzen caretes que representen persones de diferents llocs del planeta amb els materials que els hi proporciona el monitor, fent-ne una cada alumne per després emportar-se-la a casa. Amb aquest taller els alumnes aprenen que tots som diferents i especials, aprenen a respectar les diferències dels altres i a acceptar-se millor ells mateixos.

5. Taller Els 5 sentits

Cicle Inicial de Primària

Mitjançant un PowerPoint coneixerem els cinc sentits, en especial el sentit de la vista. Ens adonarem de la importància d'aquest sentit, perquè a partir d'aquest moment deixarem de tenir-lo per potenciar els altres sentits. Amb els ulls tapats experimentarem el gust, el tacte, l'olfacte i l'oïda. Els alumnes se n'adonaran de les possibilitats dels sentits i gaudiran de noves sensacions.

6. Taller Natura en colors

Cicle Inicial de Primària

T'has preguntat mai perquè les flors tenen colors? O perquè les roses punxen? En aquest taller els/les alumnes descobriran, a través d'un conte, el món de les plantes i aprendran que a la natura res no és casual, veuran com són les plantes, com es defensen i com s'adapten al medi on viuen, tot aprenent a veure el món de les plantes

amb uns altres ulls. Finalment cada alumne construirà, amb materials d'ús quotidià reciclats com papers, cartrons o roba, la seva pròpia planta sostenible per emportar-se a casa. Aquest és un taller pensat per a ser un primer apropament dels alumnes al món vegetal d'una manera divertida i que desperti la seva curiositat envers el món que els rodeja.

7. Taller Cada brossa al seu color

Cicle Inicial de Primària

Taller en el qual els més menuts aprendran a separar els diferents residus domèstics, a quin contenidor va cada deixalla i la importància que té per a la natura la llei de les 3R, tot d'una manera divertida i pràctica. A través d'un conte i un joc aprendran a diferenciar els diferents residus i els contenidors on van, i finalment faran una manualitat per emportar-se a casa tot utilitzant productes d'ús quotidià que poden tenir a casa, com pot ser un porta retrats.

8. Taller Aprenem a seleccionar els residus

Cicle Inicial, Mitjà i Superior de Primària

Aprenem a diferenciar els diferents residus per a separar la brossa domèstica. Parlem de com fer una selecció de residus amb l'ajuda dels colors dels contenidors de cada tipus. Fem molt èmfasi en el principi de les 3 R (reduir, reutilitzar i reciclar). Mitjançant un joc treballarem aquests conceptes, on els/les alumnes separen aquests residus en els diferents contenidors.

9. Taller El planeta canvia, arriba el canvi climàtic

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Ens introduïm en els canvis que està sofrint el planeta a causa del canvi climàtic. Mitjançant un powerpoint parlem de les causes d'aquest canvi, de les conseqüències que produeix i quines actuacions podem realitzar per ajudar a reduir aquest impacte. Es fomenta la adopció de nous hàbits per tal d'estalviar energia. Després amb els alumnes busquem solucions i treballarem altres conceptes de manera pràctica, construint tres hivernacles per entendre les variacions de temperatura que produeix l'efecte hivernacle al nostre planeta.

10. Taller L'aigua dels nostres continents

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Ens introduïm en el cicle de l'aigua i veiem com utilitzem i malbaratem l'aigua del nostre planeta, un bé escàs i imprescindible per a la vida. Parlem dels problemes de la sequera actual i diferents actuacions que podem fer per estalviar aigua. Els alumnes aprendran la importància de l'aigua i com fer-ne un bon ús i estalviar-la. A continuació, mitjançant unes fotografies, els nens hauran d'escollir les accions que són correctes i incorrectes. A la part pràctica es farà un joc de depuració d'aigua. La classe es dividirà en cinc grups (cada grup representarà un continent) i construiran una depuradora.

Cada grup disposarà d'unes condicions d'ús i d'unes condicions pròpies per depurar i se n'adonaran de les diferències existents en la utilització de l'aigua per part de cada continent. Finalment posarem en comú els resultats i reflexionarem al respecte.

11. Taller Pensem en el medi ambient; estalviem energia

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Parlem de les fonts d'energies alternatives, explicant les energies renovables i les no renovables. Veiem els avantatges de les energies renovables en la societat actual. Aprendre actuacions per estalviar energia i incidim en els impactes negatius dels hàbits de

consum d'energia actuals. Els alumnes comprendran la despesa energètica d'una llar i com reduir-ho, experimentant amb tots els aparells elèctrics que trobem a les llars actualment. En la part pràctica treballarem les actuacions per estalviar energia i veurem les utilitats d'aparells que funcionen amb energies renovables (energia solar, energia vegetal, etc.)

12. Taller Els Peixos no neden en petroli

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Estudiem les conseqüències de les diferents causes de contaminació marina. Veiem els contaminants majoritaris al mar, de on apareixen i les conseqüències que produeixen. Treballem que passa quan hi ha un accident petrolier i com podem reduir el seu impacte ambiental. Finalment simulem un accident d'un petrolier amb l'ajuda d'un aquari.

13. Impactes de la pesca al Mediterrani

Cicle Mitjà i superior de Primària

Taller a l'aula en el qual els/les alumnes coneixeran les arts de pesca més representatives de Catalunya i les principals espècies que es pesquen amb objectius comercials, a l'hora que veuran com cada una d'aquestes tècniques de pesca afecten l'entorn i descobriran altres problemes que afecten al mar Mediterrani com son la contaminació i la sobrepesca i les seves conseqüències.

Seguidament realitzaran un joc de simulació de pesca en el que, amb diferents elements, hauran d'utilitzar diferents arts de pesca i veuran les dificultats i problemes que es troben en l'actualitat.

Aquest és un taller molt pràctic per apropar els/les alumnes al món de la pesca i als seus impactes a través del joc.

15. Taller Reciclatge de paper

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Comprovem com és de fàcil la fabricació de paper reciclat. Transformem un diari en paper reciclat, per utilitzar-lo posteriorment. Parlem dels diferents tipus de paper que existeixen en el mercat i les seves característiques principals.

16. Taller El soroll ens afecta la salut

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Estudiem la desconeguda contaminació acústica. Veiem on es produeix i els efectes nocius per la salut de les persones. Aprenem com evitar aquests sorolls i respectar els altres, així com les conseqüències que ens pot causar a nosaltres mateixos. Mesurem la contaminació acústica que tenim a les aules, al pati i a continuació es prendran mesures dels sorolls que ens envolten amb l'ajuda d'un sonòmetre per tal d'introduir els efectes que tenen a la nostra salut.

17. Taller Cuidem el Planeta, fem-l'ho sostenible

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Explicuem els conceptes de sostenibilitat, creixement urbà, ciutats sostenibles, etc. Estudiem la importància del respecte pel medi ambient, fent èmfasi en la relació directa entre la qualitat de vida i la natura. Per finalitzar, jugarem al joc dels extraterrestres, on els/les nens/es parlaran sobre tots aquests problemes.

18. Taller L'aigua de la nostra ciutat

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Estudiem les conseqüències de les diferents causes de contaminació de l'aigua de boca. Veiem els contaminants majoritaris que produïm des de les nostres llars, d'on apareixen i les conseqüències que produeixen. Ens introduïm en el cicle de l'aigua i veiem com utilitzem i

malbaratem l'aigua del nostre planeta, un bé escàs i imprescindible per a la vida. Els alumnes aprendran la importància de l'aigua i com fer-ne un bon ús i estalviar-la.

A continuació, mitjançant unes fotografies, els nens hauran d'escollir les accions que són correctes i incorrectes. A la part pràctica es farà cada grup representarà un tipus de contaminació domèstica diferent; els olis, la tinta, els sòlids com paper de wàter, mocadors de paper, cabells, cotó, etc. Per veure els efectes de cada tipus de deixalla, cada grup construirà una depuradora per observar la dificultat de depurar la contaminació domèstica que originem a casa i compararem el temps que triga en depurar-se cada tipus de contaminació. La segona part es tracta de veure l'efecte de l'eutrofització de l'aigua en els ecosistemes aquàtics. Ens centrarem en la contaminació d'origen humà degut a detergents, brutícia orgànica, etc. Per tal d'aconseguir-ho es construirà un sistema aquàtic, com pot ser un llac, mitjançant un aquari amb aigua.

19. Taller El joc del civisme

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Mitjançant un powerpoint els alumnes descobriran conceptes com civisme, comunitat i convivència, tot aprenent una sèrie de normes i actituds que fomentin una millor relació entre les persones així com el respecte envers els altres i el lloc on vivim i compartim entre tots. A la segona part del taller, els alumnes hauran de realitzar diversos jocs de rols per equips tot simulant diferents situacions quotidianes i posant en pràctica els conceptes explicats prèviament.

Al finalitzar els alumnes hauran de fer un anàlisi de les situacions i actituds observades.

Aquest es un taller pensat per a que, a través del joc, els alumnes aprenguin que tots compartim un mateix espai on viure, que cal que el respectem, per poder gaudir-ne, tant nosaltres com els altres, i que seguir una sèrie d'actituds facilita una millor convivència entre les persones que compartim un mateix territori.

20. Taller ZUM ZUM Vespes! (NOU)

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Taller pràctic en el que els/les alumnes coneixeran la famosa vespa asiàtica (*Vespa velutina*) i descobriran la problemàtica de les espècies exòtiques invasores i els problemes que originen a casa nostre. Aprendran a distingir les diferents parts del cos d'aquesta vespa i a diferenciar-les de les espècies autòctones, descobriran com viuen, com amenacen a les espècies d'abelles i quins problemes podria generar la desaparició d'aquestes, així com aprendran a valorar la implicació de l'ésser humà en aquesta problemàtica.

Finalment es realitzarà un taller pràctic de trampes en el qual els/les alumnes construiran diferents trampes per a vespes per col·locar a l'escola.

21. Taller L'alternativa energètica, forn solar

Cicle Superior de Primària

Estudiem de les fonts d'energies alternatives, explicant les energies renovables i les no renovables. Veiem les avantatges de les energies renovables en la societat actual i també els problemes que tenim per utilitzar-les. Veiem els problemes ambientals de les energies no renovables i com ho podem evitar. Busquem alternatives a l'utilització energètica de la societat actual. Finalment construirem un forn solar.

22. Taller El consum descontrolat

Cicle Superior de Primària

Fem gran èmfasi en aprendre hàbits responsables i sostenibles en el consumisme actual. Expliquem les característiques dels productes a nivell sostenible, com diferenciar entre els que són ecològics, reciclats, de granja, intensius, sintètics, naturals i tota una sèrie de característiques més. Els alumnes tindran que escollir entre els productes

sostenibles i els que no ho son. Finalment estudien diferents productes que porta el monitor.

23. Taller Quin dia farà demà?

Cicle Superior de Primària

Expliquem conceptes bàsics de meteorologia per aconseguir fer una predicció del temps. Ens introduïm en el món dels instruments meteorològics i veiem per a que serveixen. També aprenem tècniques de previsió sense aquests instruments, mitjançant mètodes

d'observació directa. A través de mapes del temps descobrim com llegir-los i interpretar-los. Fabriquem el nostre higròmetre casolà per poder mesurar la humitat relativa de l'aire. Finalment fem una previsió amb dades que recollim, tant directament, com amb l'ajuda de bases de dades d'Internet i l'exposem a la classe com si fóssim homes del temps.

24. Taller C.S.I. Natura

Cicle Superior de Primària

En aquest taller els alumnes descobriran i aprendran a utilitzar la metodologia científica tot convertint-se en investigadors. Apropem els alumnes al món de la ciència i la natura d'una manera molt pràctica, fent-los participants de l'acció, plantejant-los un cas a investigar, el qual, amb l'ajut d'una sèrie de pistes i juntament amb el coneixement del funcionament de l'ecosistema on es desenvolupa l'acció, hauran de resoldre amb èxit.

C/ Tallers de temporada:

Tallers temàtics pensats per a realitzar amb escoles i altres col·lectius en diferents èpoques de l'any coincidents amb festes senyalades i amb la temàtica dels residus com a tema central, per tal de conèixer els diferents tipus de residus domèstics que produïm i aprendre a reciclar-los de manera creativa i divertida.

- 1. Taller De la Castanyada a Halloween**
- 2. Taller Per Nadal reciclem**
- 3. Taller Ous de Pasqua reciclats**
- 4. Taller Reciclem per vacances**

1. Taller De la Castanyada a Halloween:

Cicle Inicial, Cicle Mitjà i Cicle Superior de Primària

En aquest taller els alumnes aprendran a diferenciar i a separar correctament els diferents residus que produïm a casa i com aquests es poden reciclar. També veuran com alguns d'aquests residus es poden aprofitar a casa per a fer diferents manualitats. Els alumnes podran fabricar porta espelmes per a celebrar la castanyada o terrorífics ornaments de paret de Halloween que es podran emportar a casa per gaudir d'aquest dia de festa

2. Taller Per Nadal reciclem:

Cicle Inicial, Cicle Mitjà i Cicle Superior de Primària

Els alumnes descobriran els diferents tipus de residus que generem de manera domèstica i aprendran que és el reciclatge i la llei de les 3R. Veuran com podem aprofitar alguns d'aquests residus de manera molt creativa tot fabricant amb ells diferents ornaments de Nadal com

penjolls per l'arbre, decoracions per les parets, angelets de Nadal o postals per a regalar a la família.

3. Taller Ous de Pasqua reciclats:

Cicle Inicial, Cicle Mitjà i Cicle Superior de Primària

Els alumnes descobriran quin és el procés de producció del paper i com la seva fabricació afecta al medi ambient. També aprendran com es pot reciclar el paper i veuran com se li poden donar nous usos al paper que tenim a casa i que ja no

podem utilitzar, com el paper de diaris vells o de llibretes velles, que utilitzaran per fer els seus propis ous de pasqua. Després podran pintar-los i decorar-los per emportar-se'ls a casa.

4. Taller Reciclem per vacances:

Cicle Inicial, Cicle Mitjà i Cicle Superior de Primària

Els alumnes descobriran quin són els diferents tipus de residus que generem a casa i aprendran a diferenciar-los i a separar-los per al seu reciclatge. També veuran que a casa podem re aprofitar alguns d'aquests residus per a crear les nostres pròpies manualitats. Els alumnes podran fabricar amb diferents materials reciclats un portanoves d'animals, una caseta per a ocells, etc., per emportar-se a casa i gaudir-ne durant l'estiu.

2. Excursions

A/ Itineraris per espais naturals:

Fem un recorregut pels diferents espais naturals de Catalunya. En cada un d'ells estudiem les seves característiques pròpies i coneixem la seva fauna i la seva flora, el respecte pel medi ambient, la problemàtica ambiental i la conservació de les espècies. Cada itinerari és conduït per un/a educador/a ambiental especialitzat/ada. Abans de realitzar les activitats rebreu al centre un dossier amb informació de l'activitat, propostes per poder preparar-la i idees per treballar posteriorment. Hi haurà un/a monitor/a ambiental per cada 20/25 alumnes.

Els nostres Parcs i Espais Naturals:

1. Espais Naturals del Delta del Llobregat.
 - a) Coneixent el Delta
 - b) Invasors al Delta **(NOU)**
2. Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.
3. Parc del Garraf
 - a) La Pleta: descobrint el Garraf
 - b) El poble de Garraf
 - c) Les Agulles
4. Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i l'Obac
 - a) Coll d'Estenalles
 - b) Can Robert: el trull, els fons i les tombes
5. Parc Natural de la Garrotxa i zona volcànica d'Olot.
6. Parc Natural del Montseny.
7. Parc de la Serralada de Marina
8. Parc del Foix
9. Sortida S.O.S. Balena! Rescat a la platja **(NOU)**
10. Sortida Estudi del riu **(NOU)**

Altres paratges:

11. Estanys de Sils.
12. La vida al Mar.
13. El Port i la llotja del peix.
14. Itinerari de rastres a Castellet.

1. Espais Naturals del Delta del Llobregat.

a) Coneixent el Delta:

La sortida consisteix en un itinerari guiat per un expert educador ambiental i coneixedor de la zona i s'adequa als diferents nivells educatius. En el recorregut veiem els diferents ambients naturals del delta (estanys, maresma, pineda, platja, etc.), observem la fauna i flora de cada ambient, estudiem el funcionament i estructura dels ecosistemes i coneixem els diferents conceptes d'ecologia. També entrarem a la reserva integral on podrem observar en viu, el comportament de les aus marines mediterrànies.

Continguts generals:

Observació d'aus, identificació d'arbres i plantes, interpretació i estudi dels diferents ecosistemes (maresma, estanys, pineda, platja, conreus), recollida i classificació de restes marines, petxines i conquilles a la platja, conservació i gestió d'un espai natural. Es treballen els següents conceptes ecològics: migracions, espai natural, ecosistema, biodiversitat, xarxa tròfica, piràmide ecològica, etc.

b) Invasors al Delta:

Itinerari guiat per un expert educador/a en el que coneixerem que és una espècie autòctona i una espècie exòtica invasora, quina problemàtica produeixen i quines són les causes. Els/les alumnes a prendran a identificar les diferents plantes i animals que son propis de la zona deltaica del Llobregat i a distingir-les de les exòtiques, tot comprovant com l'aparició d'aquestes espècies pot suposar una amenaça per l'entorn. A través de diferents exercicis i activitats pràctiques els/les alumnes aniran descobrint com les activitats humanes poden alterar la natura i desenvoluparan hàbits i actituds responsables i sostenibles amb el medi ambient.

2. Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

Itinerari on observem en els diferents aguaites, les aus aquàtiques en llibertat. En els tancats veiem la llúdriga, les daines, les cigonyes, les vaques marineres i els ases. Gaudim de la diversitat de flora del parc natural.

3. Parc del Garraf:

Veiem la vegetació típica del Massís del Garraf, estudiem que es un parc natural i ens introduïm en la importància que tenen en la societat actual. Coneixem els orígens del Parc Natural del Garraf, així com la seva flora i fauna, i les característiques que presenten.

Expliquem que és una reforestació, la importància que tenen en els Parcs Naturals, les conseqüències dels incendis i com prevenir-los.

a) La Pleta: descobrint el Garraf:

Visitem el Centre d'interpretació de La Pleta i realitzem un itinerari botànic, veiem la vegetació típica del Massís del Garraf, estudiem què es un parc natural i ens introduïm en la importància que tenen en la societat actual. Coneixem els orígens del Parc Natural del Garraf, així com la seva flora i

fauna i les característiques que presenten. Itinerari molt recomanat per a Primer Cicle d'Educació Primària i per a Educació Especial o col·lectius amb mobilitat reduïda.

b) El poble de Garraf:

Sortint des del poble de Garraf, veiem la vegetació típica del Massís del Garraf, estudiem què es un parc natural i ens introduïm en la importància que tenen en la societat actual. Coneixem els orígens del Parc del Garraf, així com la seva flora i fauna i les característiques que presenten. Explicuem que és una reforestació, com es realitza la reintroducció de diferents espècies animals, la importància que tenen en els Parcs Naturals i els efectes de la vida i l'activitat humana en els entorns naturals. Itinerari amb facilitat d'accés en transport públic.

c) Les Agulles:

Sortint des de Begues pugem fins a les Agulles, camí en el qual veiem la vegetació típica del Massís del Garraf, estudiem què es un parc natural i ens introduïm en la importància que tenen en la societat actual. Coneixem els orígens del Parc Natural del Garraf, així com la seva flora i fauna i les característiques que presenten. Itinerari panoràmic des del que podem observar tota la orografia del Garraf i les poblacions que el rodegen.

4. Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i l'Obac.

a) Coll d'Estenalles:

Itinerari guiat per un expert educador ambiental en el qual coneixerem una zona tan característica com és el Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i l'Obac, un espai natural que és un dels principals exemples del bosc i el clima mediterrani i

un paratge privilegiat per les seves característiques i proximitat a grans nuclis urbans de Catalunya. Descobrirem la flora i la fauna de la zona, les característiques climàtiques i geològiques i descobrirem la importància del seu patrimoni natural i cultural, tot intentant fomentar hàbits i actituds de respecte que permetin la conservació i millora d'aquesta zona natural així com promoure un ús responsable i sostenible dels espais públics.

b) Can Robert: el Trull, els forns i les tombes:

Sortint des de Can Robert, al poble de Matadepera, es realitza un itinerari en el qual veurem la vegetació típica del bosc mediterrani, identificarem les diferents espècies animals que hi habiten i les característiques geològiques d'aquest parc natural tan singular. També descobrirem rastres de l'ocupació humana del territori durant diferents etapes històriques, tals com els forns d'època romana, les tombes medievals o un trull o molí d'època moderna, tot veient com aquesta ocupació ha afectat el territori.

5. Parc Natural de la Garrotxa i zona volcànica d'Olot.

Visitarem el volcà de Santa Margarida, on podrem estudiar els diferents conceptes sobre vulcanisme. Recorrerem la fageda d'en Jordà i veurem la vegetació del Parc Natural.

6. Parc Natural del Montseny.

Veiem l'audiovisual sensitiu i visitem la fageda i la castanyeda, típics del bosc centreeuropeu. Tot seguit anirem al pantà de Sta. Fe, per observar l'ecosistema aquàtic.

7. Parc de la Serralada de Marina

El Parc de la Serralada de la Marina és un parc molt proper als grans nuclis urbans de l'àrea metropolitana de Barcelona i un dels grans desconeguts del nostre territori. A través de diferents itineraris, creats amb el suport del Consorci del Parc de la Serralada de Marina de la Diputació de Barcelona, descobrirem aquest parc i la seva rica biodiversitat de flora i fauna, la seva riquesa cultural a través de les seves restes arqueològiques, contemplarem el poblat ibèric del Puig Castellar i aprendrem com l'home ha habitat aquest indret al llarg de la seva història, i estudiarem l'acció de l'home en un espai natural tan singular i característic com aquest. Es pot escollir entre 2 itineraris diferents: des de Santa Coloma de Gramenet o des de Sant Fost de Campsentelles.

8. Parc del Foix

El Parc del Foix es troba situat entre les comarques del Garraf i l'Alt Penedès, rebent el nom del riu i l'embassament que el travessen. Durant l'itinerari podrem observar l'únic exemple de bosc de ribera que trobem en aquest territori, aprendrem a identificar les diferents espècies vegetals i animals que hi

habiten, a identificar-ne els diferents rastres i podrem observar algunes de les aus aquàtiques que viuen en aquesta zona, tot descobrint com la presència d'aquest sistema fluvial afecta a la vida i al paisatge del territori.

9. Sortida S.O.S. Balena! Rescat a la platja **(NOU)**

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Atenció! Hi ha una balena varada a la platja i necessita ajuda per tornar al mar i poder sobreviure, sabries com actuar en un cas així? I si fos un dofí? Actualment es donen cada vegada més casos de cetacis marins que queden varats a les platges i no poden tornar al mar sense ajuda, en aquesta sortida d'un matí que es realitza a la platja els/les

alumnes descobriran d'una manera divertida i pràctica el món dels mamífers marins i les seves peculiaritats, així com aprendran el que son els protocols científics i de

salvament i com seguir-los, tot escenificant un cas pràctic.

10. Sortida Estudi del riu **(NOU)**

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Excursió en la qual els/les alumnes aprendran a realitzar un estudi científic d'un ecosistema d'aigües continentals per tal d'esbrinar les seves condicions ambientals i la seva situació ecològica actual, utilitzant tècniques experimentals i descobrint els valors naturals de l'espai, així com l'impacta antròpic que pateix, a partir de l'observació pràctica. Treballant de forma autònoma en grup i a través de l'experimentació descobrirem quines plantes i animals viuen a prop dels rius, que és el cabal ecològic o com influeix el pH en les formes de vida, i descobrirem de quina manera podem interferir els humans en els entorns naturals.

La sortida es pot realitzar en diferents espais de les províncies de Barcelona i Girona.

11. Estanys de Sils.

Ens aturem als diferents observatoris, per identificar els ocells aquàtics i estudiar el conjunt de la fauna i la flora. Visitem el museu de l'estany per conèixer la història, passat, present i futur, d'aquest espai natural.

12. La vida al mar.

Estudiarem la biodiversitat marina del litoral, tot recollint restes d'animal i plantes marines de la platja. Veurem la problemàtica ambiental del nostre mar i que podem fer per resoldre-ho. L'activitat es podrà fer a Sitges, Vilanova i la Geltrú, Cubelles, Blanes i L'Escala. Es pot complementar amb la sortida "El port i la llotja del peix".

13. El port i la llotja del peix.

Veurem el funcionament intern de la venda de peix a les llotges de les nostres costes. Estudiarem els tipus d'arts i ormeigs que s'utilitzen a la Mediterrània i l'impacte que tenen sobre el litoral català. L'activitat es podrà fer a Vilanova i la Geltrú, Blanes i L'Escala. Es pot complementar amb la sortida "La vida al mar".

14. Itinerari de rastres per Castellet

Als voltants del poble de Castellet trobem una gran quantitat d'animals vivint en llibertat. Seguirem un itinerari on trobarem els rastres d'aquests animals tot explicant les seves característiques.

B/ Gimcanes de natura:

Gimcanes d'orientació a la natura, adaptades a les necessitats dels diferents nivells educatius, i pensades per què els alumnes aprenguin a conèixer i interactuar amb el seu entorn d'una manera pràctica, dinàmica i divertida. Les proves reforcen els conceptes d'orientació i cartografia així com la descoberta de l'entorn, a l'hora que els ajuden a valorar i millorar la relació amb els seus companys i amb els adults.

Es proposen diferents activitats segons el nivell educatiu:

- **Cicle Inicial i Mitjà de Primària:** Activitat molt pràctica i dinàmica on els/les alumnes hauran de completar una gimcana per equips, havent de superar diferents proves per aconseguir l'objectiu proposat, tot comptant amb mapes, dossiers i diferents materials. L'activitat es realitza al Parc de Terramar, a Sitges, essent aquest un indret tancat molt adequat i adaptat a l'edat dels participants. També es pot realitzar en altres parcs urbans segons les necessitats de l'escola.

- **Cicle Superior de Primària:** Gimcana d'orientació per equips on cada equip, amb l'ajuda d'un mapa del terreny de joc i una brúixola, ha de localitzar diferents proves i realitzar-les amb el temps establert. Cada equip comptarà amb el seu mapa, brúixola, walkie-talkie, dossier i materials varis per a poder completar l'activitat. Aquesta activitat es pot realitzar en 2 espais diferents:

- **Parc del Garraf:** Can Girona, espai al Parc del Garraf que permet descobrir la flora, fauna, clima i geografia característiques de la zona així com la història i la petjada humana en l'espai.
- **Girona:** Parc de les Deveses d'en Bru, espai al costat del riu Ter que permet conèixer els ecosistemes de ribera, la flora i la fauna que hi habiten, especialment la fauna ornitològica, i veure els impactes de les activitats humanes en espais d'alt valor ecològic.

C/ Rutes d'història:

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Ens endinsem en la història de Catalunya amb itineraris per tota la geografia catalana.

- 1. Descubrim Tàrraco**
- 2. Conjunt Monumental d'Olèrdola (Alt Penedès)**

1. Descubrim Tàrraco

Coneixem l'art arquitectònic de l'època a Tarragona, visitant diferents obres com l'aqüeducte de les Ferreres, les muralles, les restes del fòrum, el museu d'arqueologia, el circ i l'amfiteatre. A la vegada estudiem els costums i la vida dels habitants de l'època i l'estructura de la societat romana.

2. Conjunt Monumental d'Olèrdola: de l'Edat del Bronze a l'actualitat

Visita del conjunt Íbero-medieval d'Olèrdola, visitant la seu del museu d'arqueologia. En aquest jaciment es poden observar restes de l'ocupació ibera de la zona, així com també dels períodes romans i d'època medieval, essent aquest un espai únic per poder contemplar l'evolució de l'ocupació humana del territori al llarg de la història.

D/ Castanyades i Itineraris de Tardor:

Celebrem la Castanyada als boscos de Catalunya. Gaudim d'un itinerari de natura on trobem a la Maria La Castanyera. Ella ens explicarà el seu conte i ens cantarà. També podrem recollir castanyes directament del terra del bosc.

Programes educatius per edats

A) Cicle Inicial d'Educació Primària

Passegem pel bosc i gaudim del conte de "Maria la Castanyera", que ella mateixa ens explica i recollim castanyes al bosc. Després de dinar, hi haurà un repartiment de castanyes torrades i begudes per tothom.

B) Cicle Mitjà d'Educació Primària

Fem un itinerari de natura (a la recerca de rastres i amb quadern de camp) i ens visita la Maria la Castanyera. Després de dinar, hi haurà un repartiment de castanyes torrades i begudes per tothom.

C) Cicle Superior d'Educació Primària

Realitzem un itinerari de natura i fem un estudi del bosc. Després de dinar, hi haurà un repartiment de castanyes torrades i begudes per tothom.

Podreu escollir el Parc Natural que més us agradi o el que tingueu més a prop, gaudint de la natura. També ho podeu fer als parcs urbans del vostre poble o ciutat.

Celebrant la Castanyada tindreu:

- Un/a monitor/a per cada 20/25 alumnes
- Recorregut guiat pel bosc a la tardor
- Conte de "Maria la Castanyera"
- Visita de la Maria la Castanyera
- Castanyes acabades de torrar i begudes per a tots.

3. Centre d'Estudis del Mar de Sitges

(Totes les activitats al CEM són gratuïtes, les realitza la Diputació de Barcelona)

El Centre d'Estudis del Mar de Sitges ofereix programes de descoberta i coneixement del medi litoral adreçats a estudiants de cicle superior de primària. El treball que es desenvolupa al CEM (Centre d'Estudis del Mar) al passeig marítim de Sitges, es basa en l'observació directa i en la participació activa tant, dels educadors com dels alumnes, i en la descoberta dels ecosistemes marins i les seves peculiaritats, així en com el contacte directa amb la natura ha condicionat la vida i l'evolució de les poblacions costaneres.

Per realitzar les activitats els responsables dels grups han de posar-se en contacte amb el CEM o amb Edulis per obtenir els materials de treball i preparar la visita prèviament. El monitoratge és gratuït.

Activitats al CEM:

- **La platja: un medi fràgil**
- **Sitges: més enllà del Modernisme**
- **Garraf desconegut**
- **El Garraf: un paisatge insòlit**
- **El Foix: mediterrània i castells**

A) La platja: un medi fràgil:

Itinerari en el que els/les alumnes descobriran les característiques i importància dels sistemes litorals i la pressió que les activitats humanes exerceixen sobre la línia de costa, podent observar alguns dels impactes negatius d'algunes d'aquestes activitats. Aquesta és una

activitat molt pràctica en la que els/les alumnes, seguint les explicacions de l'educador, han de realitzar un estudi de l'estat de conservació de la zona fent una detecció de tots aquells elements que causen un impacte en l'espai i de quina manera l'afecten, d'aquesta manera l'activitat és converteix en una experiència més pràctica i dinàmica que implica als participants d'una manera més activa i afavoreix una millor comprensió sobre el tema tractat, a l'hora que ajuda a desenvolupar hàbits i actituds de respecte envers la natura d'una manera més profunda.

B) Sitges: més enllà del Modernisme

Itinerari per la vila de Sitges que vol apropar el visitant a la història del poble i la seva transformació al llarg dels anys i dels processos econòmics i socials que ha viscut, a l'hora que vol mostrar com la transformació de la vila ha tingut les seves conseqüències en l'entorn natural que la rodeja i molt especialment en la modificació dels espais litorals i marins que l'envolten.

C) El Garraf desconegut

Itinerari de natura que surt des de Sitges i que serveix per donar a conèixer alguns dels espais naturals protegits més interessants i desconeguts d'aquesta zona, tals com les zones dunars i les rieres, i com la presència humana al llarg dels anys ha determinat la seva transformació i conservació.

En aquesta activitat es treballen conceptes com els ecosistemes litorals i les seves característiques, incloent les zones dunars, un dels ecosistemes litorals

més amenaçats de les zones costeres catalanes, podent observar i descobrir la flora i fauna típiques que hi habiten, així com també els ecosistemes aquàtics continentals del litoral català i les zones deltaïques.

D) El Garraf: un paisatge insòlit

Itinerari entre Sitges i Olèrdola que permet observar com l'ocupació i l'activitat humana ha anat modificant l'entorn i el paisatge i com aquest ha anat canviant al llarg dels anys, de quina manera l'home ha influït en l'evolució dels ecosistemes terrestres fins a conformar-los en l'actualitat, així com quines amenaces pateixen aquests ecosistemes terrestres litorals a dia d'avui.

Per aquesta activitat es requereix autocar.

E) El Foix: mediterrània i castells

Itinerari al voltant del Pantà del Foix i el curs del riu per tal de conèixer els ecosistemes aquàtics continentals propers al litoral en el qual aprendrem a identificar les diferents espècies que hi habiten, quines son les seves característiques i importància mediambiental, així com el seu valor social i econòmic, tot veient com l'acció de l'home ha influït en aquest ecosistema i ha determinat la seva evolució.